

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000194164

Datum

30 maart 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)

Aan Staatssecretaris van BZK
Van DGKR

nota

Nota - concept Kamerbrief RvS/IBO

Aanleiding

De vaste Kamercommissie Koninkrijksrelaties heeft u gevraagd om voorafgaand aan het debat Governance van 14 april een brief te sturen over de kabinetsreactie Raad van State (RvS) en Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO).

Geadviseerd besluit

- Brief ondertekenen en versturen; brief is aangepast na overleg met ambtelijk FIN. Vooral de teksten over de Vrij Uitkering (niet voorsorteren op uitkomsten van onderzoek en herijking taakverdeling) en aanpassing WolBES/FinBES zijn op hun verzoek aangepast (zie track changes).

Kern

In de brief wordt op alle onderdelen van het RvS/IBO-traject ingegaan, waarbij wordt aangegeven dat de acties uit dit traject bijdragen aan de uitgangspunten zoals beschreven in de hoofdlijnenbrief.

De brief is afgestemd met FEZ en FIN en verstuurd naar de eilandsecretarissen (Saba en Bonaire hebben aangegeven geen aanvullingen te hebben).

Toelichting

In de brief wordt beschreven op welke manier u invulling geeft aan het begrip gelijkwaardigheid en welke maatregelen vanuit RvS hierbij horen; op welke manier invulling wordt gegeven aan het verbeteren van de verhoudingen tussen het Rijk en de openbare lichamen; en hoe dit alles bijdraagt aan een versterking van de coördinerende functie van BZK.

Onderzoek vrije uitkering

In de brief kondigt u een onderzoek naar de vrije uitkering aan, waarvan u hoopt de uitkomsten begin 2023 te kunnen presenteren. Er zijn meerdere redenen voor dit onderzoek:

- Sinds 2015 heeft geen onderzoek meer plaatsgevonden naar de vrije uitkering.
- De financiële verhouding met de openbare lichamen is de kern van uw verantwoordelijkheid, wettelijk vastgelegd in de FINBES en vergelijkbaar met de rol die de minister van BZK heeft richting gemeenten en provincies. Echter, de invulling door DGKR is minimaal, mede doordat adequate gegevens ontbreken. Hierdoor kunt u moeilijk invulling geven aan deze verantwoordelijkheid.

- De (hoogte van de) vrije uitkering is voor de openbare lichamen een belangrijk onderwerp. Verhoging heeft sinds 2012 niet plaatsgevonden. Bij kabinetsreactie IBO/RvS is verhoging vrije uitkering gekoppeld aan herijking taakverdeling Rijk-openbare lichamen. Deze is nagenoeg afgerond en wordt vastgelegd in de bestuurlijke afspraken. Deze stap kan dus worden gezet (maar dan is wel financiële informatie nodig).
- Het Regeerakkoord stelt middelen ter beschikking, deels voor verhoging van de vrije uitkering. Hoeveel de vrije uitkering (en hoe de verdeling tussen de openbare lichamen zou moeten zijn) is zonder nader onderzoek lastig vast te stellen. En ook monitoring en evaluatie of de middelen goed besteed zijn vergt nader onderzoek.

Onze referentie
2022-0000194164
Datum
30 maart 2022

Er zijn ook nadelen aan een dergelijk onderzoek. Het doen van onderzoek schept verwachtingen. Aan het onderzoek in 2015 is destijds geen financieel gevolg gegeven (tevens de reden waarom de afgelopen jaren geen onderzoek is ingesteld door BZK). Het onderzoek is bovendien ingewikkeld en deels afhankelijk van subjectieve elementen (in het bijzonder welk voorzieningenniveau wordt gehanteerd). Het onderzoek zal – net als in 2012 en 2015 – vermoedelijk het belangrijkste onderwerp voor de openbare lichamen zijn, hetgeen betekent dat er veel druk op zit (zowel vanuit eilanden als vanuit departementen). Dit vergt veel capaciteit vanuit DGKR, waar al veel druk ligt op veel dossiers.

Al met al kunt u uw rol in de financiële verhouding niet goed invullen als er geen informatie is over cijfers. Ook de openbare lichamen Bonaire en Saba hebben behoefte in kaart te brengen wat nodig is. Daar kunnen wij elkaar vinden. Door de middelen in het regeerakkoord is er in ieder geval nu ruimte om de vrije uitkering te verhogen naar een hoger niveau. Wij adviseren u daarom dit onderzoek aan te kondigen. In een te plannen PO zullen wij een voorstel doen voor hoe dit onderzoek uit te voeren, samen met de openbare lichamen.

Motie Van den Berg

In de Kamerbrief gaat u ook in op de deze week aangenomen motie van de leden Van der Berg en Kuiken die de regering verzoekt te borgen dat de vrije uitkering voor Saba met ingang van begrotingsjaar 2022 op niveau wordt gebracht. Omdat u deze motie heeft ontraden, heeft Van der Berg u verzocht op deze motie schriftelijk te reageren. In de Kamerbrief gaat u op deze motie in (bij het onderwerp onderzoek vrije uitkering) en geeft u aan – net als tijdens het debat – naar de nog af te ronden besluitvorming rond voorjaarsnota (ten aanzien van de CN envelop van 30 miljoen). Tevens geeft u aan de motie hierbij te betrekken en de Kamer – zoals is aangekondigd bij de hoofdlijnenbrief – voor de zomer hierover te informeren.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1.	Kamerbrief RvS/IBO	Te verzenden voor debat van 14 april